

Az MTA Filozófiai és Történettudományok Osztálya 2013. évi beszámolója

I. A tudományos osztály 2013. évi tevékenysége

1. A tudományos osztály neve: Filozófiai és Történettudományok Osztály
2. A tudományos osztály tisztségviselői:
Osztályelnök: Hunyady György, az MTA rendes tagja
Osztályelnök-helyettesek: Török László, az MTA rendes tagja
Zsoldos Attila, az MTA levelező tagja
3. A tudományos osztály létszáma: 22 rendes tag
8 levelező tag
19 nem akadémikus közgyűlési képviselő
10 tanácskozási jogú tag
4. A tudományos osztályhoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 1816 fő
5. A tudományos osztályhoz tartozó tudományos és állandó bizottságok:
Filozófiai Tudományos Bizottság
Művészettörténeti Tudományos Bizottság
Ókortörténeti Tudományos Bizottság
Pedagógiai Tudományos Bizottság
Pszichológiai Tudományos Bizottság
Régészeti Tudományos Bizottság
Történettudományi Bizottság
Tudomány- és Technikatörténeti Osztályközi Állandó Bizottság
6. A tudományos osztály ülései és határozatai
7. A tudományos osztály 2013. évi kiemelkedő rendezvényei rövid leírással

A 2013. évi májusi közgyűléshez kapcsolódóan a Filozófiai és Történettudományok Osztálya Kosáry Domokos születésének 100. évfordulója alkalmából emlékülést szervezett május 14-én. Az előadók egy-egy 20 perces előadás keretében mutatták be Kosáry Domokost a közembert, a tudóst és az embert. Az emlékülésen elhangzott előadások szerkesztett változatai a Magyar Tudomány 2013. évi decemberi számában jelentek meg.

A konferencia részletes programja:

Az ülés elnöke: Orosz István, az MTA levelező tagja

Az Akadémiát megújító elnök
Pálincás József, az MTA rendes tagja, az MTA elnöke

Az elnöki stílus
Halász Béla, az MTA rendes tagja

A történész életútja
Glatz Ferenc, az MTA rendes tagja

A középkor kutatója
Tringli István, PhD

A 18. század kutatója
Krász Lilla, PhD

A 19. század kutatója
Fónagy Zoltán, a történelemtudomány kandidátusa

A történeti bibliográfus
Gecsényi Lajos, a történelemtudomány kandidátusa

SZÜNET

Az ülés elnöke: Ormos Mária, az MTA rendes tagja

Kosáry és a Teleki Intézet a 2. világháború alatt és után
Romsics Ignác, az MTA rendes tagja

A gödöllői egyetem könyvtárában
Solti László, az MTA rendes tagja

Művészetek visszafogadása az Akadémiára
Lator László, az MTA SZIMA alapító tagja

A Magyar Történelmi Társulat és az Európa Mozgalom Magyar Tanácsának élén
Pók Attila, a történelemtudomány kandidátusa

Kosáry Domokos emlékezete szavakban és képekben
Hanák Gábor, az OSZK Történeti Interjúk Tárának igazgatója

Az üléselnök zárszava: Az alkotómunka szinterei

A Filozófiai és Történettudományok Osztályának a Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódó tudományos ülése

A 2013. évi a Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódóan a három társadalmtudományi osztály, a Filozófiai és Történettudományok Osztálya, a Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya és a Gazdaság és Jogtudományok Osztálya és a Műszaki Tudományok osztálya közös tudományos ülést szervezett „Különböző tudományterületek viszonya és szerepe a tudásalapú társadalom kiépítésében Magyarországon” címmel. Az egész napos rendezvényre 2013. november 7-én került sor. Ennek keretében sor került egy kerekasztal beszélgetésre, amely elsősorban a bölcsészet- és társadalmtudományok szerepével foglalkozott. E kerekasztal beszélgetésen részt vett Klinghammer István felsőoktatási államtitkár és Pálinkás József a MTA elnöke is. Az érdeklődésre való tekintettel, a konferencián elhangzott tanulmánykötetben is megjelennek.

Megnyitó, levezető elnök: Stépán Gábor akadémikus, osztályelnök

A magyar munkaerő szerkezete és a tudásalapú társadalom
Fazekas Károly, a közgazdaság-tudomány kandidátusa, MTA KRTK

Magyarország esélyei az európai tudományos térben

Inotai András, a közgazdaság-tudomány doktora, MTA KRTK

Az infoszféra tudást közvetítő szerepe a mai társadalomban
Charaf Hassan PhD, BME VIK

A tudomány és a modern haderő
Szenes Zoltán, a hadtudomány kandidátusa, NKE HHK

Nukleáris biztonság és társadalom Fukushima után
Katona Tamás János, az MTA doktora, PTE PMMIK

Helyi tudomány, helyi fejlődés, helyi kormányzás
Pálné Kovács Ilona akadémikus, MTA KRTK RKI

Szünet

Levezető elnök: Paládi-Kovács Attila akadémikus, osztályelnök

A bölcsészettudományok hasznáról a mai Magyarországon
Hörcher Ferenc, az MTA doktora, MTA BTK FI

A felelősség határai a tudásalapú társadalomban a közlekedés példáján
Palkovics László akadémikus, BME KSK

A jövőkutatás tudomány integráló szerepe a tudásalapú társadalom felé vezető úton
Nováky Erzsébet, a közgazdaság-tudomány doktora, BCE GKKI

Érték és értékteremtés a humán tudományokban
Frank Tibor akadémikus, ELTE BTK

Hogy vezet el a bölcsészet lenézése a tudás lenezéséhez
Pléh Csaba akadémikus, EKF

A neveléstudomány szerepe a tudásalapú oktatási rendszer fejlesztésében
Csapó Benő, az MTA doktora, SZTE BTK

Ebédszünet

Kerekasztal-beszélgetés

Moderátor: Hunyady György akadémikus, osztályelnök

Fehér M. István akadémikus, ELTE BTK

Klinghammer István akadémikus, felsőoktatásért felelős államtitkár

Marosi Ernő akadémikus, MTA BTK MI

Pálinkás József akadémikus, az MTA elnöke

Szabó Miklós akadémikus, ELTE BTK

Szünet

Levezető elnök: Bélyácz Iván akadémikus, osztályelnök

„Minden szép – mint mondják – nehéz” – avagy jól értjük-e a humán tudás igazságát?
Kulcsár Szabó Ernő akadémikus, ELTE BTK

Kutatás és gyakorlat. A magyar népzene- és néptánc kutatás társadalmi hasznosulása
Richter Pál PhD, MTA BTK ZI

A nyelvtudomány szerepe a tudás és a közösségi lét megalapozásában
Tolcsvai Nagy Gábor akadémikus, ELTE BTK

Zárszó: Simai Mihály akadémikus, MTA KRTK

2013. november 21-én az MTÜ-höz kapcsolódóan a Filozófiai és Történettudományok
Osztálya Szalay László születésének 200. évfordulója alkalmából emlékülést szervezett.

A konferencia részletes programja:

A konferenciát megnyitja: *Hunyady György* akadémikus, ELTE PPK

Levezető elnök: *Tringli István* PhD, MTA BTK TTI

A történetíró Szalay László
R. Várkonyi Ágnes akadémikus, ELTE BTK

Szalay László, a politikus
Erdődy Gábor az MTA doktora, ELTE BTK

Szalay László és Eötvös József - egy barátság története
Hermann Róbert az MTA doktora, Hadtörténeti Intézet és Múzeum

Szalay László, a Magyar Tudós Társaság titoknoka
Soós István a történettudomány kandidátusa, MTA BTK TTI

Szalay László nemzedéke Kölcsey vonzásában
Völgyesi Orsolya PhD, MTA BTK ITI

8. A tudományos osztály díjai (2013. évi díjak, nyertesek): az osztálynak nincsenek díjai.

9. A tudományos osztály tagjainak elismerései 2013-ban (díjak, kitüntetések)

Fehér M. István: március 15-i nemzeti ünnep alkalmából Széchenyi-díjban, Solymosi
Lászlónak 2014. augusztus 20-i nemzeti ünnep alkalmából a Magyar Érdemrend
Tisztikeresztje polgári tagozat kitüntetésben részesült.

10. Egyéb (bármilyen, az első pontokhoz nem sorolható, a tudományos osztályhoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladatokhoz kapcsolódó eredmény, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény)

2014. február 17.

Hunyady György s. k.
osztályelnök